

OFICIS NOCTURNS AL SERVEI DELS INSOMNES

Sols a la matinada

Se'n van a dormir quan ix el sol, cansats de suportar aquells que aprofiten la foscor per a descarregar adrenalina. Són noctàmbuls, però han substituït la copa d'alcohol per una granera, una porteria o qualsevol altra eina de treball. Són, ni més ni menys, la població activa que pateix la nit.

Remei Blasco

Mentre la majoria dels mortals dorm plàcidament, hi ha un tant per cent de la població, difícil de quantificar, que es mou per la nit com peix en l'aigua. Són assalariats nocturns dels que pateixen insomni i, per la força del costum, han fet del negre el seu color preferit. Uns, perquè és quan el sol s'amaga que se senten especialment capacitats per a cantar, enamorar, escriure o treballar. D'altres, perquè el mercat laboral només els somriu sota les estrelles. Forners, taxistes, jutges de guàrdia, crupiers, ferroviaris, porters i *showmen*, entre moltes altres tribus, protagonitzen la franja horària de l'obscuritat. Els més ho porten amb resignació i només un xicotet percentatge es declara incondicional de la nit i enemic de la claredat diürna.

Taxi, si us plau

De l'estació de Renfe a la discoteca més *in*; del bingo més multimilionari a la Belle Epoque o del Teatre Principal a la xampanyeria de la cantonada. Aquests són els punts neuràlgics del taxista a la recerca del vianant fatigat, però en el seu currículum consta un llarg llistat d'activitats paral·leles, pròpies de situacions límit o, molt sovint, de comèdia americana. En un moment donat, els taxistes fan arribar caixes de preservatius a ments desmemoriades i poc previsoros; acosten un parell de *pantys* a les senyores o un entrepà de tonyina amb olives negres a algun estudiant desficiós.

Tots aquests serveis, possibilitats per Radiotaxi, «són propis de la nit i donen a la feina algun que altre incentiu, permeten trencar la monotonia, tot i que, moltes vegades, quedes al·lucinat

amb les manies de la gent», expliquen Ismael Domingo i Manuel Orduña, dos taxistes que treballen de nit, però no només de nit, «perquè no eixim de casa a fer un horari, sinó una recaptació i això vol dir estar de dotze a catorze hores diàries assegut al cotxe». La jornada laboral, sobradament llarga, els permet estar ben informats de manies, neures i gustos acabats d'importar, i quan la lluna ja s'anuncia es debaten entre la conducció i la psicoanàlisi.

«Una nit vaig pujar un senyor molt ben vestit que eixia d'una sala de festa. Li pregunte on anem i em diu que volia dormir al cotxe. Em vaig quedar de pedra i després de donar voltes i més voltes a la Gran Via, quan el taxímetre ja marcava 14.700 pessetes, el vaig deixar en sa casa. Aquell bon home era pilot d'Iberia...», explica Ismael Domingo, que porta vuit anys de *tournée* nocturna. D'anècdotes com aquesta, n'hi ha a cabassos, però el més corrent és la confessió del client-a anònim al taxista anònim, que «sobretot es dona en les jovenetes que s'han barallat amb el nòvio i que et tenen tota la nit d'ací cap allà a veure si el troben», assenyala Manuel Orduña.

Ferriaris en acció

Si el trajecte en taxi tenia com a punt de partida l'estació del Nord de la ciu-

tat de València, ara el rellotge marca la mitjanit, però no hi trobem ni brui- xes ni ventafocs; no es tracta, precisa- ment, de l'escenari d'un conte. L'es- tampa nocturna és a les antípodes del rebombori de les hores punta. La mas- sa de viatgers, maleta en dansa, es veu substituïda per una buidor que només afavoreix la visió dels totpoderosos guàrdies jurats, decidits a fer viatjar la indignència cap al carrer.

La nit implica una reducció del per- sonal al 25 per cent del total i avui, ca- sualment, el cap de circulació, màxima autoritat per aquelles hores, és José Luis Peña. «Tinc 37 anys i en porte 18 fent de cap de circulació. M'agrada tre- ballar de nit perquè, tot i que hi ha més feina, hi ha menys mandataris i sem- pre s'està millor si no has d'obeir nin- gú, però no voldria fer cada setmana el torn aquest perquè és massa pesat».

Ismael Domínguez i Manuel Orduna, taxistes.

Luis Peña, cap de circulació, Renfe-València.

És cert que l'estació del Nord de Renfe intensifica, amb les tenebres, aquella tristesa que envaeix els punts d'eixida i arribada, però el panorama podria ser qualificat de paradisiac si el comparàvem amb la situació d'un al- tre indret ferroviari per excel·lència, els passos a nivell, de tots coneguts per la seua ineficàcia. M. C., de 24 anys, es- tà, des de les deu de la nit fins a les sis de la matinada, al pas a nivell del Ca- mí de Vera, prop de València. Afectat, a intervals, pel xiulet eixordador dels trens que fan la línia Barcelona- València, aquest jove es passa vuit ho- res alçant i abaixant barreres i s'incli- na per la nit perquè «la feina, a pesar de ser avorrida i fastigosa, és més tran- quil·la».

Per aixoplugar-se, Renfe li ha ins- tal·lat, se suposa que amb la millor in-

tenció del món, dos metres quadrats d'espai i un banquet per a seure, més dur que la pedra. «La normativa de l'empresa prohibeix que tinguem ràdio, sofà o que llegim. Pensen que tot això ens podria distraure i ja veus...». Par- la amb la convicció de qui se sent des- caradament explotat, i potser per això incompleix les regles del joc i estudia a la llum de la lluna. «Vull acabar el graduat social i muntar un gabinet amb altres companys per a lluitar contra les injustícies socials».

Abillats per a la nit

Amb indumentària impecable, *showmen* de sales de festa, crupiers i porters d'això que algú ha batejat amb el nom de «clubs per a senyores de mo- ral distreta» donen un toc de distinció als seus moviments, però no es pot oblidar que, com els taxistes, els ferro-

M. C., vigilat de pas a nivell.

RAFA GIL

Allunyat de l'estridentia urbana, el Casino Monte Picayo és visita obligada per als incondicionals dels jocs d'azar. Cal posar-se les millors gales per a no donar la nota 0, simplement, per a poder entrar en aquest excel·lent reducte de l'estil *kitsch*. El viatge per la fortuna s'inicia, puntualment, a les 7 de la vesprada i es prolonga, si la butxaca ho resisteix, fins a les quatre de la matinada. Enmig poden quedar morts sobtades d'infart i alegries desmesurades, suportades pel personal del Monte Picayo.

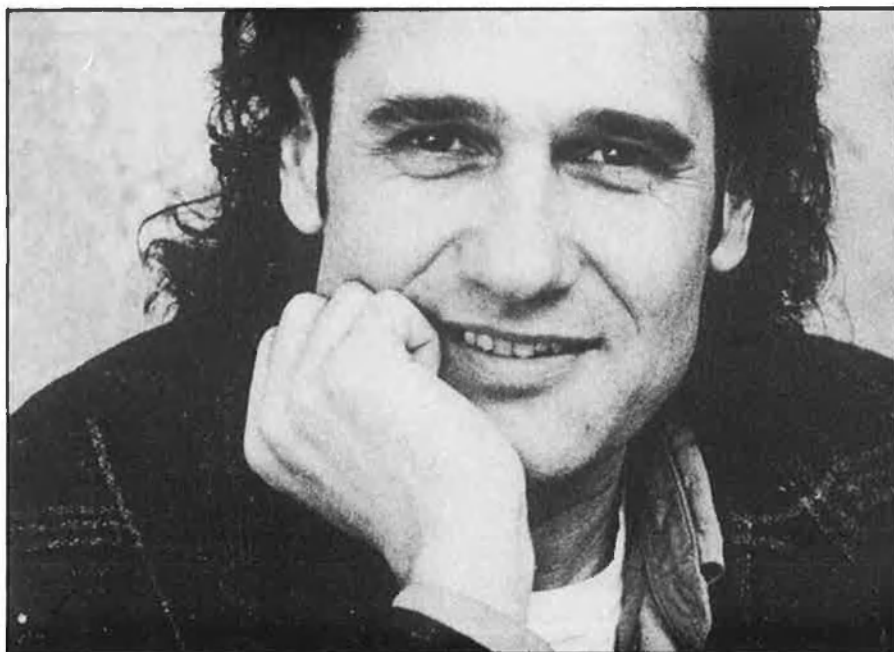
Els crupiers contenen i no acaben de «la paciència que cal tenir per a resistir-se a la temptació d'assassinar algun famós que porta al cos quatre copes de més. Si guanyen, perquè guanyen, i si perden, perquè han perdut, això de ser crupier és absolutament estressant per-

viaris o els escombrires, també treballen. Els casinos, clubs o cabarets tenen més color i prou, la resta és igual a tot arreu.

Margot acaba d'estrenar-se com a *showman* a La Bohème. La seua finalitat és alegrar les penes de la concurrència i, panxa postissa al rest, ridiculitza la vista d'una *mari* al ginecòleg. Els presents, homes sobretot, s'ho passen la mar de bé amb les frivolitats de Margot, que, ja en el camerino i conscient de l'èxit obtingut, confessa que, «després de més de deu anys treballant de nit, ja em considere una fada nocturna. Em passa com als mussols, que el sol m'enlluerna».

També a la ciutat de València, però en una zona genuïna del món de la prostitució, el porter del Cotton Club 22 obre i tanca portes sota la resplendor dels rètols de neó, moviments que coordina, perfectament, amb una reverència *made in* Palau de la Sarsuela. Els executius agressius que visiten el Cotton, una vegada saludats com es mereixen, es llancen a la recerca de l'entrecreix més sucós, però el porter, Eloy Orihuela, continua al servei dels que encara no tenen clar on invertir el seu capital: si en prostitutes o en Wall Street.

Eloy Orihuela té 55 anys i sempre ha treballat quan els altres dormen, però, «més que agradar-me la foscor, el que passa és que cal guanyar-se la vida, ni més ni menys». Eloy, ara és porter del Cotton Club, però la seua carrera per l'obscuritat s'iniciava l'any 1947. «Lavors era ballarí del Circ Price de Madrid, després vaig ser la primera figura de la companyia d'Ethel Rojo, modista d'Angel Cristo i cuiner, feina que he hagut de deixar perquè estic malalt dels pulmons».

RAFA GIL

Entre els treballs de nit destaca el dels escriptors, com ara Alfons Cervera.

Vendre diaris i pintar l'asfalt, oficis de nit.

què els jugadors et confien la gestió dels seus diners i passen de tot».

Escriure llibres-vendre diaris

Quiosquer sense quiosc, Francesc Ventura conserva una vella tradició familiar que data del 1928: vendre premsa a la lluna de València. El seu pare, que era boxador de professió ho feia per *hobby*, però ell ho fa per obligació. «Jo sóc mecànic ajustador i com que no tinc faena, d'alguna cosa he de menjar».

Pel Parterre, que és on el senyor Ventura posa la seua botiga ambulante de *Levantes* i *Provincias*, s'hi deixen caure els àvids d'informació, entre els quals hi ha tota la classe política valenciana, els que manen i l'oposició. «En una nit veng uns 900 exemplars, 600 *Provincias* i 300 *Levantes*». El se-

nyor Ventura, però, és molt més que un quiosquer nòmada. És una oficina d'informació per a noctàmbuls despistats, que sap des de quin és el bingo de València on l'acumulat és més alt fins on es poden refugiar els que prefereixen la prostitució discreta.

Alfons Cervera, en canvi, el que fa de nit és «anar de copes, escriure i dormir» i assegura que, «fins i tot quan no ets un escriptor disciplinat, com en el meu cas, les hores més maques per a fer literatura són les de la matinada, perquè hi ha molta tranquil·litat i res no et distrau. A més, com que els escriptors reflectim la memòria de tot un dia, la nit dona més possibilitats». Precisament, el pròxim llibre que publicarà Alfons Cervera ha estat escrit a

l'ombra de les nits gallegues. La novel·la, titulada *Sessió contínua*, és «un producte de la quietud de la nit. Està estructurada com una cartellera de cinema, de dilluns a diumenge, on jo conte les catorze pel·lícules que m'han impressionat més. Hi ha des d'*El perro andaluz* a *La dama de Shanghai*, passant per *Ciudadano Kane*, *Lo importante es amar* o *Casablanca*.

La nit no és màgica

Ni la memòria literària ni la cinematogràfica s'ajusten a la realitat, moltes vegades trista realitat, d'aquells que a la nit li troben de tot, però en cap cas màgia. Que ho pregunten, si no, a Soledad Rojas, que, amb 42 anys i onze fills repartits en diferents pensions de la ciutat, fa guàrdia davant del Rialto les vint-i-quatre hores del dia perquè cap viciós del tabac no trobe a faltar el regust de la nicotina. O a Diego Segura, que pinta les ratlles del terra contra la voluntat dels pilots que van i vénen de marxa i que s'autodenomina «una víctima d'això que han batejat com nit màgica».

Són nits sense valor religiós o festiu afegit. Ni nits de Sant Joan, ni nits de cap d'any. I s'assemblen més a *La noche oscura del alma* que a *Les mil i una nits*. Els seus protagonistes no són ni marxosos ni noctàmbuls ni borratxos, però estan a disposició dels que busquen sexe remunerat, d'embarassades imprudents o de viatgers tocats per la disposició dels astres. Tot un altre món que també es mou sota la mítica lluna de València. □

Soledad Rojas, amb onze fills, necessita treballar també de nit.